

(4QShir^{a-b})

Mika S. Pajunen

Käsikirjoitukset 4Q510 ja 4Q511 sisältävät ainakin osittain yhteneväisen kokoelman lauluja, joita on käytetty pahoilta hengiltä suojautumiseen. Käsikirjoitus 4Q510 koostuu kahdestatoista fragmentista ja 4Q511 yli kahdestasadasta palasesta. Suurin osa fragmenteista on erittäin pieniä, ja ainoastaan suurimmat palaset on suomennettu.

Laulut ovat ilmeisesti Qumranin liikkeen laatimia, sillä niissä käytetään sille ominaista terminologiaa ja teologisia painotuksia. Laulukokoelman nimi perustuu käsikirjoituksissa säilyneisiin laulujen otsikoihin, jotka viittaavat siihen, että laulut oli tarkoitettu viisauden opettajien käyttöön ja saattoivat olla myös heidän laatimiaan. Vastaavia laulujen otsikoita löytyy muistakin liikkeen teksteistä, kuten *Hymnien kirjasta* ja *Yhdyskuntasäännöstä*.

Sisällöltään laulut ovat ylistyshymnejä. Niiden tarkoitus on pitää Jumalan voiman avulla pahat henget loitolla Qumranin liikkeen jäsenistä. Laulukokoelma ei siis ole manausrituaali, jolla pyrittäisiin parantamaan pahojen henkien riivaamia henkilöitä (vrt. 11QApokryfipsalmit) vaan sillä torjutaan henkien hyökkäyksiä nimenomaan ennalta. Käsikirjoitukset 4Q510 ja 4Q511 on ajoitettu käsialan perusteella noin vuosiin 25 eaa. – 25 jaa. Alun perin kokoelmien laulut ovat tuskin merkittävästi tätä varhaisempia.

Kirjallisuutta

Baillet, Maurice (1982). *Qumrân Grotte 4. III (4Q482–4Q520)*. Discoveries in the Judaean Desert VII. Oxford: Clarendon Press.

Nitzan, Bilhah (1985–1986). Hymns from Qumran “to Frighten and to Terrify” Evil Spirits. [Heprea] *Tarbiz* 55, 19–46.

— (1992). Hymns from Qumran. 4Q510–4Q511. Teoksessa Devorah Dimant & Uriel Rappaport (toim.): *The Dead Sea Scrolls. Forty Years of Research*. Studies on the Texts of the Desert of Judah 10. Leiden: Brill, 53–63.

— (1994). *Qumran Prayer and Religious Poetry*. Käänt. J. Chipman. Studies on the Texts of the Desert of Judah 12. Leiden: Brill.

Shir^a

Viisauden opettaja pelästyttää demonit julistuksellaan

Frg. 11 1 [...] tunnustukset. Ylis[tykset] Kunnian [ku]ninkaa[lle]. Kiitoksen sanoja (...) psalmeissa **2** [...] Tiedon Jumalalle. (Hänen on) V[oi]man majesteettisuus, (Hän on) jumalten Jumala, kaikkien pyhien Herra. [Hänen] valt[ansa] ulottuu **3** yli kaikkien voimallisten mahtien, ja ne kauhistuvat Hänen voima[ns]a mahtavuudesta. Ne kaikki hajaantuvat paeten hädässä **4** Hänen valtakuntansa kunnian läh[teen] loistoa. (*vacat*)

Minä olen viisauden opettaja, joka julistaa Hänen majesteettisuutensa loistoa kauhistuttaakseen ja peläs[tyttääkseen] **5** kaikki turmion enkelien henget, kielletystä suhteesta syntyneet henget,¹ demonit, Lilitin,² ulvojat ja [erämaan demonit ...] **6** ja ne, jotka iskevät yllättäen³ eksyttääkseen ymmärryksen hengen ja tehdäkseen autioiksi heidän sydämensä ja heidän ... pahuuden valtakaude[n] aikana **7** ja Valo[n] lasten nöyryytyksen aikakautena, joka on synnin rangaistuksella lyötyjen syyllisyyden (määrittämä) aika. Se ei ole tarkoitettu heille ikuiseksi kadotukseksi **8** [vaan] nöyryytyksen ajaksi rikkomusten tähden. [(*vacat*)]

Riemuitkaa, oikeamieliset, ihmeellisestä Jumalasta. **9** Rehdeille ovat minun psalmini, (*vacat*) ja ...[...] ylist[ä]kää Häntä kaikki, joiden tiet ovat vilpittömät [...]

Frg. 2,1 [...]... pahuuden arpaosassa. (*vacat*) Kaikki [...] **2** [...] Pelastuksen [Ju]mala ja pyhä[t ... **3** ...]... ikuinen ja kaikki henget [...] **4** [...] ikuinen [tu]li palamassa [...] **5** [...]...[...]

1. Näillä hengillä tarkoitetaan luultavasti Ensimmäisessä Henokin kirjassa mainittuja ihmisten ja valvojaenkeleiden jälkeläisiä.
2. Lilit, öinen velhotar, mainitaan jo Jesajan kirjassa (Jes 34:14), mutta myöhemmissä legendoissa tästä demonista tuli huomattavasti suositumpi hahmo. Myöhäisantiikin ajalta peräisin olevissa juutalaisissa maagisissa teksteissä Lilit on öisin liikkuva naispuolinen demoni, joka saalistaa erityisesti vastasyntyneitä lapsia. Keskiajalla legenda kehittyi edelleen ja Lilitiä ruvettiin pitämään Aadamin ensimmäisenä vaimona, joka luotiin Aadamin kanssa samaan aikaan, kun taas Eeva luotiin vasta myöhemmin Aadamin kylkiluusta. Lilitin ja Aadamin eron syyksi legendat kertovat sen, että koska heidät luotiin samaan aikaan, Lilit ei suostunut Aadamia alempiarvoisempaan asemaan.
3. Edellä on lueteltu pahojen henkien eri lajeja. Valitettavasti näistä henkien lajeista ei ole säilynyt viitteitä muualla, joten käännös perustuu pelkästään niistä käytettyihin termeihin, joiden merkitys on usein epäselvä.

Shir^b

Pahat henget eivät voi satuttaa pelastettuja

Frg. 1,1 [...] heidän [v]altansa **2** [...]...[... m]aan [päällä] ja kaikissa **3** sen vallan alla olevissa hengissä.¹ Ylis[täkööt] Häntä jatkuvasti ajallaan meret **4** ja kaikki niissä elävät. Julistakoot [...]... **5** kaikkien niiden majesteettisuutta. Iloitkoot (he) Oikeudenmukaisen Jumalan suomasta pelastuksesta riemuh[uudoin,] **6** koska heidän alueillaan e[i] ole tuhontuojaa eivätkä pahat henget **7** kulje siellä. Sillä Tiedon Jumalan kunnia on loistanut **8** Hänen sanojensa kautta, eikä kukaan vääryyden jälkeläinen voi kestää (sen edessä).

Yhteisön asema Jumalan valittuina

Frg. 2i 1 Viisauden opettajan, lau[lu ...]...[... Kuuluttakaa] **2** Hänen pyhää [nimeä]än ja ylistäkää Häntä kaikki te, jotka tunnette [oikeudenmukaisuuden.] **3** Valtojen päälliköstä Hän teki lopun ilman [...] **4** i]kuinen [ilo] ja iankaikkinen elämä, saaden valon loistamaan [...] **5** Hänen [ar]paosansa on parasta Jaakobissa ja Jum[ala]n perintö [...] Israe[l ...]...[... **6** ne, jotka [seuraa]vat Jumalan tietä, Hänen [py]hää valtatie[tä]än kansansa pyhille. **7** [Jumal]an tied[o]n ymmärryksellä Hän asetti [I]sraelin [kaht]eentoista leiriin [...]... Hänelle **8** [...] Jumalan arpaosa yhdessä Hänen kunniansa valojen enke[lien]² kanssa. Hänen nimessään (...) ylistykset **9** [...]... Hän perusti vuoden juhla-ajoin [ja] yhteisön vallan, niin että se kulkee [Jumalan] arpaosa[ssa **10** Hänen] suunsa (sanojen) kunnian mukaan [ja] palvelee Jumalaa Hänen valtaistuimensa kansan arpaosassa, sillä (...) Jumala **2ii 1** [...]...[... **2** ja etsikää Häntä [...]... **3** ja kielletystä suhteesta syntyneiden seurakunta, ka[ik]ki [...]... **4** ja kasvojen häpeä (...) luvun mukaan [...]... **5** Jumala ... voimalla[...] **6** Jumalan [salaisuus]det, kuka tuntee [...] **7** Voimallisten tekojen Jumala on nimittänyt ne [...]... **7** kuin ne, ja epäpuhtaat saastaisuutensa mukaan [...] **8** tuntee suoraselekäisten rehellisyyden Is[raeli]ssa[...] **10** ja Israelissa [...]...[...]

Frg. 3,1 [...]ikuisesti, sillä[...] **2** [...]... teidän [kauh]istuksenne, (*vacat*) ja sit[ten ... **3** ...] sen pahuuden [ai]koina ja [...] **4** [...]... voimateot ja kuin viisas[...] **5** [...]... eikä teillä [ole ra]uhaa. [...] **6** [...]... ja kaikki (...) pelkäävät [...]... **7** [...]... taiva]s ja maa murtuvat [...]... **8** [...]... ja kaikki [...]

Viisauden opettajan laulu kauhistuttamaan demoneja

Frg. 8,1 [...]...[... **2** ...] he iloitsevat Jumalasta [...] **3** [...] (*vacat*) [...]

4 Viisauden opettajan] toinen [la]ulu. Kauhistuttamaan niitä, jotka pelästyttävät [...]... **5** [...] hänen erheensä nöyryytyksissä, mutta ei [ikuiseksi] kadotukseksi [...]... **6** [...]... Jumalan, Kaikkivaltiaan suojassa³ [...]... **7** [...]... Hän

1. Vrt. 1. Hen 60:10–11.

2. Nämä ovat kuun, auringon ja tähtien enkelit.

3. Vrt. Ps 91:1–2.

piilottaa minut [... 8 ...]... Hänen pyhiensä joukossa [... 9 ...]... [Hänen] pyhien[sä] kanssa[... 10 ...]... Jumala[lle] (*vacat*)

Sillä [... 11 ...] heidän kunniansa taloi[ssa] he kokoontuvat[... 12 ...] Sinä olet ju[ma]li[en] Ju[ma]la [... 13 ...]...[...]

Frg. 10 (4Q510 1), 1 [...] Lili[tin, 2 ulvojat ja erämaan demonit ... ja ne, jotka iskevät yllättäen ek]syttääkseen [ymmärryksen] hengen 3 [ja tehdäkseen autioksi heidän sydämensä ja heidän ...] pahuuden valtakauden aikana 4 [ja Valon lasten nöyryytyksen aikakautena,] joka on [synnin] rangaistuksella lyötyjen syyllisy[den] (määrittämä) aika. 5 [Se ei ole tarkoitettu heille ikuiseksi kadotukse]si vaan 6 [nöyryytyksen] ajaksi [rikkomusten tähden]. (*vacat*)

7 [Riemuitkaa oikeamieliset] ihmeellisestä Jumalasta. Rehdeille ovat hänen kunniansa psalmit 8 [... y]listää Häntä kaikki, joiden tiet ovat vilpittömät. (*vacat*)

Pelastuksen lyyran säestyksellä 9 he [avatk]oot suunsa Jumalan armoille. Etsikööt he Hänen mannaansa. (*vacat*)

Pelasta Juma[la! 10 ...]... totuudessa kaikille töilleen, ja tuomitsee iäisyyteen [saak]ka oikeudenmukai[sesti ne, jotka e]lävät aina. 11 Jumalten ja ihmisten neuvostoissa Hän tuomitsee. 12 Taivaan korkeuksiin ylettyy Hänen nuhteensa, kaikkiin maan perustuksiin ulottuvat Herran tuomiot.

Frg. 18ii 1 [...]... 2 [...]... 3 [...] Hänen voimansa 4 [...]... (*vacat*)

5 [Onko] sanoissani [typeryyttä]? Ei ole. Entä huulieni lausahduksissa? Ei niissä ole arvottomuutta 6 [...]ja ymmärrykseni henki, ja ... pahuuden palvelus, sillä 7 Ju[ma]la katsoo puoleeni. (*vacat*)

Minä olen vihannut kaikkia epäpuhtauden tekoja, sillä 8 Jumala on valaissut ymmärryksen tiedon sydämessäni. (Minulla on) oikeamieliset nuhtelijat 9 synneilleni ja uskolliset tuomarit kaikille syyllisyyteni rikkomuksille, 10 sillä Jumala on tuomarini, eikä vieraan kädessä [...]

Frg. 28+29,1 [...]...[...]
pakanakansoista 2 [... he i]loitsevat Jumalasta riemulla, ja m[inä kiitän Si]nua, sillä kunniasi tähden 3 olet [aset]tanut tietoa tomuiselle perustukselleni, jotta y[listäisin Sinua.] Mutta minä, syljessä on muotoni, 4 [savesta] minut on muovattu, ja pimeydestä vaiva[tu ...]... <...> ja vääräys lihani kuonassa 5 [...] (*vacat*) [...] (*vacat*) 6 [...]...[...]
ja Sinä[...]

Frg. 30,1 Sinä olet sinetöinyt [... m]aa [...]... 2 ja ovat syviä [... ta]ivas ja syvyudet ja [maan] pim[eydet ...] 3 Sinä, Jumalani, olet sinetöinyt ne kaikki ikuisesti, eikä niille ole avaajaa, ja kene[lle ...] 4–5 Voiko ihminen kourallaan mitata suuren syvyyden vedet tai kämmenensä [leveydellä taivaat?¹ Kuka voi] mahdollistaa [mittakuppiin] maan tomun, punnita vaa’alla vuoret tai punnuksilla

1. Ympäröivillä riveillä on paljon yhtäläisyyksiä Jesajan kirjan kohdan 40:12–13 kanssa.

kukku[lat? ...] **6** näitä asioita ei ihminen pysty tekemään. [Kuinka siis]ihminen voisi mitata [Jumalan] henkeä? [...]

Frg. 35,1 J[um]ala kaiken lihan kanssa, ja koston hetki tuhotakseen pahuuden ja raivotak[seen] **2** Jumalan vihalla niitä vastaan, jotka on seitsemästi jalostettu. Mutta pyhistä **3** Jumala pyhittää osan itselleen ikuiseksi pyhäköksi, puhdistautuneiden puhdistuksen kautta. Heistä tulee **4** pappeja, Hänen oikeudenmukainen kansansa, Hänen taivaallinen sotajoukkonsa sekä palvelijoita, Hänen kunniansa enkeleitä. **5** He ylistävät Hänen kunnioitettavia ihmeitään. (*vacat*)

6 Mutta minä levitän Jumalan pelkoa sukupolveni aikana ylistäen (Hänen) nimeään[kauhistuttaakseni] **7** Hänen voimallaan kaik[ki] kielletystä suhteesta syntyneet henget. Kukistaakseni ne [Hänen] pelollaan [... **8** ikuisuuden juhla-a]joiksi [...niiden valtakauden loppu [... **9** ...]...[...]

Frg. 42,1 [...]...[... **2** ...] tehdä kaikki [...]... yhteisöni Sinä jaoit minulle[... **4** ...]... (*vacat*) Kahdeksannella avaan [suuni ... **5** ...] syyllisyyteni [su]kupolvet, ja minä tarkkaan [...]... **6** [...]... ja maan perustuksiin[... **7** ...] sen tomu, ja minä tunnen Sinun suunnitelmasi [...]... sillä Sinun kädessäsi on ava[ta ... **9** ...] silmälle, ei [...]... **10** [...]... ja jos[...]

Kieleni riemuitsee oikeudenmukaisuudestasi

Frg. 48, 49 ja 51,1 Jumalan neuvostossa, sillä [...]... Hänen ymmärryksensä Hän antoi sydä[meeni ...] **2** Hänen oikeudenmukaisuutensa kiitokset, ja [...]... ja suullani Hän kauhistuttaa [kaikki] **3** kielletystä suhteesta syntyneet [henget] kukistaakseen [...]... epäpuhdas, sillä **4** lihani kuonassa on (...) perusta [...]... ruumiis[sani] taistelu. **5** Jumalan säädökset ovat sydämessäni ja minä hyöd[yn ...] kaikki ihmisen ihmeet. Syyllisyyden **6** teot minä tuomit[sen]... Jumala ... (*vacat*) Hän **7** tietää ja Hänen salaisuuksissaan [...]... kaikkien **8** henkien riidat [...]...[...]

Frg. 52, 54, 55, 57, 58 ja 59, 1 [...]... ja Sinä, Jumalani, [olet anteeksiantava ja laupias Jumala,] hidas vihastumaan, suuri hyvydessä, totuu[den] perusta [...]... **2** [...]... Aadamille ja [hänen] jälkeläisil[leen ...] puhtauden [I]ähde, kunnian allas, suuri oikeamielisyy[dessä ... **3** ...] tekee [...]... tuomiot jokaisen teoille ja antaa siunauksia vastineeksi [...]... **4** ... Ylistetty olet Sin]ä, Jumalani, Kunnian kuningas, sillä Sinulta (tulee) oikeus[... **5** ...]... ja Sinulta on kaikkien Sinua pelkäävien perusta [...]... **6** [...]... he [...]... **7** [...]... Sinun nuhteestasi [...]... paljou[de]ssa [...]... **8** [...]...[...]

Frg. 63 ja 64ii 1 [...]... lunastukseni Jumalan [t]eot [...]... perustuksissa **2** [...]... ja kaikessa, mitä [...]... Minä ylistän nimeäsi, ja sovittuina aikoina minä ker[ron] **3** Sinun ihmetoistasi. Minä kaiverran ne, kunniasi kiitoksen säädökset. Jokaisen sydämen suunnitelman lähtökohta **4** on tieto, oikeudenmukaisen huulten lausuma uhrilahja ja valmius totuuden palvelukseen. Yhdessä

kaikkien **5** liiton [mie]sten kanssa ...[... ra]uhani on kiitoksessa ...[...] teko ja kaikessa [...] **63 ja 64iii 1** Mutta minä, kieleni riemuitsee oikeudenmukaisuudesta, sillä Sinä kirvoitit sen. Olet asettanut huulilleni **2** ylistyksen lähteen, sydämeeni kaikkien ihmisen tekojen perimmäisen salaisuuden ja **3** nuhteettomasti vaeltavien työn tarkoituksen. (Olet saattanut tietooni) heidän töidensä ansion mukaiset tuomiot osoittaen syyttömäksi **4** oikeamielisen Sinun totuudessaasi ja julistaen syylliseksi pahantekijän (*vacat*) syyllisyydessään. Niin minä julistan: ”Rauha **5** kaikille liiton ihmisille”, ja huudan kauhealla äänellä: ”Voi kaikkia niitä, jotka rikkovat sen.” **6** [...] [...] kaikki [...] [...] **63 ja 64iv 1** Ylistäkööt he kaikkia Sinun töitäsi **2** jatkuvasti, ja olkoon nimesi ylistetty **3** aina ja ikuisesti. Aamen, aamen.¹

1. Fragmentin viimeiset sanat ovat samalla koko käsikirjoituksen viimeiset, sillä niiden perässä ja vasemmalla puolella on runsaasti tyhjää tilaa.